

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 261/2023-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Matejom Krajčim, PhD. advokátom, Záhradnícka 51, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/165/2018 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cdo/276/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. decembra 2022 (doplnenou 8. decembra 2022) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a postupom Krajského súdom v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť rozsudok krajského súdu č. k. 10Co/165/2018 z 27. mája 2020 a rozsudok najvyššieho súdu č. k. 7Cdo/276/2020 z 24. augusta 2022. Súčasne žiada náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ v konaní pred Okresným súdom Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 25C/88/2011 vystupoval v procesnej pozícii žalovaného. Žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu 28. januára 2011 domáhal, aby súd určil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť sumu 16 596,96 eur s príslušenstvom z titulu nevrátenia predmetu pôžičky po uplynutí dohodnutej doby. Zmluva o pôžičke bola uzavretá medzi účastníkmi konania v spodnej časti datovanej 11. decembra 2007, v texte datovanej 22. januára 2008, ktorej

predmetom bola peňažná pôžička v sume 500 000 Sk (ďalej len „zmluva o pôžičke z 22. januára 2008“). Podľa čl. II zmluvy sťažovateľ ako dlžník 22. januára 2008 pri podpise zmluvy potvrdil prevzatie pôžičky peňazí v sume 500 000 Sk a súčasne sa zaviazal uvedenú sumu žalobcovi ako veriteľovi osobne vrátiť do 1. februára 2008.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 25C/88/2011 z 9. apríla 2018 žalobu zamietol (I. výrok) a priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II. výrok). Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore o nepreukázaní vzniku záväzku sťažovateľa voči žalobcovi z titulu zmluvy o pôžičke, keďže žalobca v konaní nepreukázal odovzdanie predmetu pôžičky (500 000 Sk) sťažovateľovi. Za dôkaz, ktorý spochybňoval predmetnú zmluvu o pôžičke z 22. januára 2008 (preukázateľne podpísanú oboma stranami sporu), považoval súd prvej inštancie zmluvu o pôžičke z 11. decembra 2007 na sumu 1 000 000 Sk, z ktorej odvodzoval žalobca zmluvu o pôžičke z 22. januára 2008, pretože tá bola sfaľovaná, a teda preukázateľne nedošlo k jej uzavretiu. Nebol žiaden dôvod z titulu pôžičky z 11. decembra 2007, aby sťažovateľ vracal žalobcovi predmet pôžičky, dokonca pred termínom splatnosti (1. februára 2008), a v ten deň si zároveň požičiaval na základe novej zmluvy z 22. januára 2008 polovicu vrátenej sumy.

4. Krajský súd na odvolanie žalobcu zmenil napadnutý prvostupňový rozsudok, a to rozsudkom č. k. 10Co/165/2018 z 27. mája 2020 tak, že sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu spolu s úrokom z omeškania. Odvolací súd po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, preto dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom zopakoval v potrebnom rozsahu. Po zopakovaní dokazovania dospel k záveru, že žalobca uniesol dôkazné bremeno, preukázal odovzdanie predmetu pôžičky, pričom sťažovateľ v lehote splatnosti pôžičku žalobcovi nesplatil a s plnením sa dostal do omeškania.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, a to podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktoré najvyšší súd rozsudkom č. k. 7Cdo/276/2020 z 24. augusta 2022 zamietol podľa § 448 CSP konštatujúc, že dovolanie je sčasti prípustné vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, avšak nie je dôvodné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadruje nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho a dovolacieho súdu v predmetnej právnej veci a na podklade platnej právnej úpravy zmluvy o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka a ustálenej rozhodovacej praxe prezentuje svoj právny názor, že iba samotná formulácia textu zmluvy bez preukázania skutočného odovzdania predmetu pôžičky nie je dôkazom, že k jej faktickému odovzdaniu aj skutočne došlo.

7. Vo vzťahu k postupu krajského súdu, ktorého výsledkom bol rozsudok z 27. mája 2020, sťažovateľ namieta:

a) skutkové zistenia, ktoré nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu, súd sa zaoberal len dôkazmi v prospech žalobcu, sťažovateľom navrhované dôkazy zamietol, čo sťažovateľ vníma ako porušenie princípov právnej istoty, nestrannosti, ako aj nezávislosti rozhodovania súdu;

- b) procesný postup odvolacieho súdu, a to (i) zhodnotenie včasnosti podaného odvolania žalobcu a (ii) nevykonanie ním navrhovaných dôkazov v odvolacom konaní, keďže tie nemohol bez svojej viny pred súdom prvej inštancie uplatňovať, pretože vzhľadom na predbežné právne posúdenie okresného súdu k tomu nemal žiadny dôvod;
- c) nenáležité, nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie, čo má za následok aj odňatie možnosti náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu v dovolaní;
- d) právne závery odvolacieho súdu týkajúce sa vyhlásenia dlžníka o prevzatí pôžičky;
- e) tvrdenia žalobcu týkajúce sa skutkových okolností uzatvorenia zmluvy o pôžičke z 11. decembra 2007 (na sumu 1 000 000 Sk), ktoré sťažovateľ považuje za nelogické, resp. popierajúce primárnu logiku myslenia, a súčasne prezentuje vlastnú verziu skutkových okolností týkajúcich sa zmluvy o pôžičke z 11. decembra 2007 (na sumu 1 000 000 Sk);
- f) odklon od ustálenej rozhodovacej praxe súdov (ako aj dovolacieho súdu) pri riešení právnej otázky, od ktorej rozhodnutie záviselo, v dôsledku čoho došlo aj k porušeniu princípu právnej istoty.

8. Vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu, ktorého výsledkom bol rozsudok z 24. augusta 2022, sťažovateľ namieta nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu tým, že iba zopakoval závery krajského súdu a riadne sa nevysporiadal jednak (i) *s namietanými vadami odvolacieho konania* [odvolanie žalobcu podané po márnom uplynutí lehoty, vady v procese dokazovania (zamietnutie návrhu sťažovateľa na doplnenie dokazovania, opakovanie dokazovania a to výlučne v prospech žalobcu), nevyhodnotenie nelogickosti a nepravdivosti tvrdení žalobcu v spojení s predložením nepravdivej listiny] a (ii) *s právnou argumentáciou sťažovateľa* (podporenou ustálenou rozhodovacou súdnou praxou) o tom, že samotné podpísanie zmluvy o pôžičke s potvrdením prevzatia pôžičky nie je dôkazom o reálnom odovzdaní pôžičky. V tejto súvislosti namieta aj formalizmus vo výklade textu zmluvy bez ohľadu na vôľu účastníkov.

9. Sťažovateľ nesúhlasí so závermi dovolacieho súdu (aj odvolacieho súdu) o povinnosti sťažovateľa ako žalovaného dokazovať zánik záväzku, nesúhlasí s osvojením si právnej argumentácie žalobcu [odvolacím súdom (bod 46) a dovolacím súdom (bod 19.1)] založenou na judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky (č. k. 33 Cdo 2547/2011) a Ústavného súdu Českej republiky (č. k. I. ÚS 2061/08), v ktorej sú podľa názoru sťažovateľa veci riešené odlišne a na tento súdený prípad nevzťahujúce sa veci (právnou argumentáciu sťažovateľa podloženou platnou súdnou judikatúrou súdy neakceptovali). Namieta aj odklon dovolacieho súdu v rámci výkladu práva od svojej rozhodovacej praxe, pričom vec nepostúpil veľkému senátu na rozhodnutie o zjednocujúcom stanovisku, hoci je zrejmé, že mal v úmysel zmeniť interpretačné závery vlastnej rozhodovacej praxe.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom

súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K hodnoteniu nedostatkov ústavnej sťažnosti:

11. Ústavný súd hneď v úvode upozorňuje na formálny nedostatok ústavnej sťažnosti v podobe odkazu na v súčasnosti už neúčinný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

12. Ústavný súd ďalej uvádza, že identifikoval istú mieru nesústreďenosť pri koncipovaní ústavnej sťažnosti najmä v podobe istej rozvláčnosti a nekonzistentosti jej textu. Sťažovateľ uvádza *duplicitne* určité tvrdenia [napr. včasnosť odvolania (s. 4, s. 14), ustálená rozhodovacia prax (s. 5, str. 15 až 20), skutkový stav (s. 2 až 4, s. 10 až 11), vlastné právne posúdenie veci (s. 12, s. 21), procesný postup odvolacieho súdu pri vykonávaní dokazovania (s. 6, s. 13, s. 22)], jednotlivé časti sťažnosti sa obsahovo prelínajú a niektoré z nich rozsiahlo popisujú obsah v nich uvedený. Ústavný súd rešpektuje rozsiahlosť podania z dôvodu, že obsahuje skutkovo a právne zložitú argumentáciu. Na požiadavke vecnosti a stručnosti to však nič nemení (m. m. II. ÚS 109/2021). Prezentovaná kritika právnych záverov odvolacieho súdu a dovolacieho súdu či procesného postupu konajúcich súdov sa však vzhľadom na okolnosti tohto konkrétneho prípadu dala nepochybne vyjadriť vecnejšie a presnejšie. Napokon je povinnosťou advokáta vyjadrovať sa vecne a stručne [§ 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)]. Ide o umenie, ktoré advokát musí ovládať, inak sám vystavuje svojho klienta zdĺhavejšiemu prejednávaniu jeho veci.

13. Uvedené skutočnosti (bod 11 a bod 12 tohto uznesenia) však samy osebe nemajú vplyv na posúdenie toho, či je možné návrh prijať na ďalšie konanie, pretože rozhodujúce je, či samotný obsah návrhu spĺňa náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Každé podanie totiž ústavný súd posudzuje podľa jeho obsahu (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

14. S akcentom na dôležitosť sťažnostného návrhu (III. ÚS 419/2018, I. ÚS 521/2020, I. ÚS 16/2021, pozn.) ústavný súd ďalej skúmal správnosť formulovaného petitu ústavnej sťažnosti, ktorým sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia „základného práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom“ s poukazom na čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy. Z formulácie návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ako aj z obsahu sťažnostnej argumentácie vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Všeobecne koncipovaný návrh na vyslovenie porušenia práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obsahujúce nielen právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ale aj jeho parciálne súčasti, ako napríklad právo na verejné prerokovanie veci či právo na prejednanie veci v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom) nemožno považovať za dostatočné označenie a konkretizáciu namietaného porušenia tohto základného práva pre účely poskytnutia ústavnoprávnej ochrany, pretože ide o širokú množinu práv, z ktorých niektoré môžu alebo naopak nemusia v tej-ktorej danej veci prichádzať do úvahy ako spôsobilé byť predmetom konania pred ústavným súdom (I. ÚS 521/2020). Navyše, z ústavnej argumentácie nevyplýva žiadna námietka vzťahujúca sa na niektorú z parciálnych súčasti základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť pôsobí v časti petitu (vo vzťahu k označenému čl. 48 ods. 2 ústavy) nedostatočne a neurčito, vytvára priestor na dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, pozn.) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, I. ÚS 386/2019). V konklúzii uvedeného a v spojení s § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd uzatvára, že ústavná sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k označenému čl. 48 ods. 2 ústavy neobsahuje náležitosti ustanovené zákonom, čo je dôvodom na odmietnutie tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

16. Pokiaľ ide o namietaný čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, tieto majú charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy, a primárne neformulujú základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Keďže ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o porušení konkrétnych individuálnych základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd, z uvedeného dôvodu neexistuje priama príčinná súvislosť medzi sťažovateľovými námietkami a už označenými referenčnými článkami ústavy. Preto ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Identifikované nedostatky ústavnej sťažnosti a ich vyhodnotenie umožňujú ústavnému súdu ustáliť podstatu ústavnej sťažnosti, ktorou je namietané porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10Co/165/2018 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cdo/276/2020, ktorých výsledkom sú rozsudky, ktoré sťažovateľ navrhuje zrušiť.

III.2. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu:

18. Ústavný súd s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

19. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobe vyhovel, bol prípustný mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), ktorý sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa [vrátane uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 460 písm. f) CSP] preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací. V okolnostiach danej veci ústavný súd uzatvára, že z uvedeného dôvodu sa v sťažovateľovej veci uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, čo zakladá podklad na odmietnutie ústavnej sťažnosti v časti

smerujúcej proti postupu krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

III.3. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu:

20. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania. V prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nezasahuje do ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najstálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

21. Ako vyplýva z chronológie konania pred všeobecnými súdmi, okresný súd rozhodol v prospech sťažovateľa zamietnutím žaloby. Na odvolanie žalobcu krajský súd zmenou rozsudku okresného súdu rozhodol v neprospech sťažovateľa. Sťažovateľ sa následne domáhal ochrany prostredníctvom dovolania na najvyššom súde, ktorý dospel k záveru, že dovolanie je sčasti prípustné vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, avšak nie dôvodné, čo viedlo k zamietnutiu dovolania (bod 6 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu).

22. Sťažovateľ vytýka najvyššiemu súdu predovšetkým to, že sa riadne a náležite nevysporiadal s uplatnenými dovolacími námietkami atakujúcimi procesný postup v odvolacom konaní a právne posúdenie hmotnoprávneho § 657 Občianskeho zákonníka vrátane procesného inštitútu dôkazného bremena. Sťažnostná argumentácia tak v podstatnom smeruje k námietke zjavnej neodôvodnenosti rozsudku najvyššieho súdu.

23. Podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (obdobne napr. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/00, III. ÚS 200/09). Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

24. Vychádzajúc z uvedených východísk, úlohou ústavného súdu je posúdiť, či najvyšší súd v napadnutom rozsudku dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o zamietnutí dovolania ako nedôvodného.

25. Vo vzťahu ku kľúčovej sťažostnej námietke týkajúcej sa neposkytnutia riadnej odpovede na dovolacie námietky najvyšším súdom (pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP) ústavný súd zdôrazňuje, že ak sa najvyšší súd stotožní s odôvodnením dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a poukáže naň, uvedený postup nepredstavuje porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, ak dovolací súd

vo väzbe na dovolacie námietky konkrétne uvedie, kde sú dôvody na konečné rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom tieto musia byť právne a logicky konzistentné, tieto dôvody z pozície dovolacieho súdu vyhodnotí a následne vysvetlí, prečo považuje odvolacie rozhodnutie za postačujúce (m. m. II. ÚS 482/2021).

26. Ústavný súd najprv podrobil ústavnoprávnemu prieskumu časť odôvodnenia dovolacieho súdu, v ktorej dovolací súd na podklade dovolacích námietok hodnotil, či konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z 420 písm. f) CSP.

26.1. K dovolacím námietkam sťažovateľa o vadách v odvolacom konaní, konkrétne k námietke oneskorene podaného odvolania (žalobcom) a námietke väd v dokazovaní, najvyšší súd, poukazujúc na odôvodnenie odvolacieho súdu (bod 10.1 a bod 12.1) tieto námietky dostatočným spôsobom posúdil, vyhodnotil a vysvetlil, prečo sa s dôvodmi a závermi odvolacieho súdu stotožnil (body 10.3, 10.4 a body 12.2 a 12.3). Táto argumentácia najvyššieho súdu odobrujúca procesný postup odvolacieho súdu nepredstavuje vybočenie z ústavnoprávneho rámca pri hodnotení podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

26.2. Dovolacej námietke nedostatočne zisteného stavu a nedostatku dôvodov sa najvyšší súd venoval v bode 13 napadnutého rozsudku, pričom „vystavaný“ koncept tohto bodu vyznieva pomerne zmätočne. Najvyšší súd najskôr v súvislosti s dovolacou námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia uvádza už neaplikovateľné zjednocujúce stanovisko R 2/2016 (II. ÚS 559/2018, IV. ÚS 314/2020, II. ÚS 482/2021) a následne konštatuje, že odôvodnenie rozsudku nedáva žiadny poklad na uplatnenie druhej vety tohto zjednocujúceho stanoviska (bod 13. 2). Ďalej treba dodať, že najvyšší súd sa pri posudzovaní dostatočnosti odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevysporiadal s inými rozhodnutiami najvyššieho súdu (napr. 5 Cdo 57/2019, 2 Cdo 100/2018, 4 Cdo 3/2019, 4Cdo/125/2019, 4 Cdo/120/2019, 1 Obdo/7/2018), ktoré nezužujú pojem procesný postup len na proces pred vydaním meritórneho rozhodnutia a podľa ktorých je *„súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov žalobcu, prednesené na súde prvej inštancie i v podanom odvolaní (§ 387 ods. 3 C.s.p.)“*. Podľa týchto rozhodnutí *„nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia nesporne zakladá prípustnosť i dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) C.s.p.“*. No aj napriek identifikovaným nedostatkom (uviedenie neaktuálnej judikatúry a opomenutie aktuálnej judikatúry, pozn.) v bode 13.3 vyhodnotil odôvodnenie krajského súdu tak, že *„odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia,“* pričom z ďalšieho obsahu bodu 13.3 je zrejmé, že najvyšší súd zrozumiteľným spôsobom zhrnul dôvody, ktoré ho viedli k záveru o nedôvodnosti dovolacej argumentácií týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Ústavný súd preto uzatvára, že táto argumentácia (napriek nedostatkom v judikatórnych východiskách, pozn.) prezentovaná v odôvodnení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je ústavne akceptovateľná, o to viac, ak už rozsudok krajského súdu precízne, podrobne a rozsiahlo zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantne otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

27. Ústavný súd sa zaoberal postupom najvyššieho súdu pri posudzovaní ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu, a to nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Sťažovateľ

formuloval svoju právnu otázku tvrdením, že veriteľ okrem písomného potvrdenia dlžníka v samotnej pôžičke musí preukázať aj skutočné odovzdanie peňazí.

27.1. Sťažovateľ nespochybňoval existenciu písomného potvrdenia o prevzatí predmetu zmluvy o pôžičke v texte predmetnej zmluvy z 22. januára 2008. Namietal to, ako odvolací súd právne posúdil tento skutkový stav, ako aj výsledok tejto aplikácie, konkrétne, že potvrdenie o prevzatí predmetu pôžičky podpísané dlžníkom potvrdzuje prevzatie predmetu pôžičky. Záver o platnosti alebo neplatnosti zmluvy o pôžičke môže súd urobiť len na základe aplikácie hmotného práva (§ 657 Občianskeho zákonníka), kde rieši rôzne právne otázky ako náležitosti zmluvy a či ich nedostatok sankcionuje neplatnosťou, či k uzavretiu zmluvy je potrebné aj reálne odovzdanie predmetu pôžičky, v tom prípade, či je potrebné pri odovzdávaní predmetu zmluvy písomné potvrdenie dlžníka o prevzatí. Tieto úvahy nie sú skutkové a ani ich výsledok nesmeruje k záveru o tom, aký je skutkový stav. Sťažovateľ teda v dovolaní nastolil právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej. Súd totiž v konaní o vrátenie požičanej sumy rozhodol vo výroku rozhodnutia, a to v neprospech sťažovateľa. Tým, že najvyšší súd túto otázku označil za právnu, správne aplikoval § 421 ods. 1 CSP, a dospel tým k záveru o tom, že dovolanie je prípustné.

28. Vyhodnotenie správnosti, prípadne nesprávnosti posúdenia právnej otázky odvolacím súdom či samotné potvrdenie prevzatia pôžičky je dôkazom o reálnom odovzdaní pôžičky, bolo predmetom meritórneho dovolacieho prieskumu, výsledkom ktorého bol záver najvyššieho súdu o nedôvodnosti podaného dovolania a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 448 vyslovene umožňuje.

29. K sťažnostnej námietke nedostatočne odôvodneného rozsudku najvyššieho súdu tým, že iba prebral právne závery krajského súdu, čím sa dostatočne nevysporiadal s jeho dovolacou argumentáciou, ústavný súd považuje za potrebné zopakovať (bod 25 tohto uznesenia), že je legitímne, ak najvyšší súd vo svojom odôvodnení poukáže na odôvodnenie krajského súdu, v ktorom súčasne uvedie, kde (v ktorom bode, pozn.) sú uvedené dôvody na konečné rozhodnutie (body 19.1 a body 19.2 rozsudku najvyššieho súdu), ktoré sú podľa názoru ústavného súdu v nastolenej právnej otázke odvolacím súdom precízne, podrobne a rozsiahlo odôvodnené, navyše logicky a konzistentne. Dovolací súd následne ústavne akceptovateľným spôsobom vyhodnotil a vysvetlil, prečo považoval odvolacím súdom zvolenú interpretáciu príslušného hmotnoprávneho ustanovenia a inštitútu dôkazného bremena za správnu a zodpovedajúcu skutkovému stavu (bod 20 rozsudku najvyššieho súdu).

30. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ako aj tomuto rozsudku predchádzajúci rozsudok krajského súdu nie sú nepreskúmateľné ani neodôvodnené a nepredstavujú ani nesprávny či formalisticky prístup pri výklade hmotnoprávnej právnej normy podľa § 657 Občianskeho zákonníka, ako aj procesného inštitútu vecného bremena, ale sú nevyhnutným následkom spôsobu uplatňovania práva na súdnu ochranu sťažovateľom, ktorý v konaní pred všeobecnými súdmi neunesol dôkazné bremeno, že predmet pôžičky od žalobcu neprevzal, resp. dôkazné bremeno týkajúce sa existencie právnej skutočnosti s následkom zániku dlhu. Záver o zamietnutí dovolania po jeho riadnom meritórnom preskúmaní v tejto súvislosti nemožno považovať za nespravodlivý, a preto rozporný so základnými právami sťažovateľa.

31. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, než dospeje k záveru,

že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Tak je to aj v tomto prípade. Preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 3. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu